

Tez Önerisi Nasıl Hazırlanır?

U. Erman EYMEN

PROFESYONEL YARDIM

- Anket Tasarımı,
- Veri Analizi,
- Tezlerinizin Araştırma Bölümlerinin Hazırlanması,
- Tez Önerisinin Hazırlanması

konularında U.Erman EYMEN*’den profesyonel yardım almak için;

(216) 5504560, (505) 4087123 ve (533) 4210028 numaralı telefonlar ya da

www.istatistikmerkezi.com adresi “Bize Ulaşın” menüsünü kullanarak bizimle irtibat kurabilirsiniz.

Tez Önerisi Nasıl Hazırlanır
U. Erman Eymen
İstatistik Merkezi Yayın No: 2
Ekim 2007

Tüm hakları yazarına aittir. Kitap tüm sayfaları elektronik ortamda tescillenmiştir. Kitabın içeriği, resimleri/logoları, yazar ve yayın bilgilerinde üzerinde değişiklik yapılamaz.

Kitap sayfa sınırlaması olmaksızın çoğaltılabilir. Kişisel web sitelerine ziyaretçilerin indirebilmeleri amacıyla yüklenebilir. Ancak hiçbir şekilde ticari amaçlarla kullanılamaz.

Kitabı yukarıda açıklanan kapsamın dışında kullananlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun hükümleri doğrultusunda işlem başlatılacaktır.

* U. Erman EYMEN İstatistik Merkezi® direktörüdür.

İstatistik Merkezi Hakkında

İstatistik Merkezi; akademisyen ve öğrencilere yapacakları bilimsel çalışmalara destek olmak, bilimsel çalışmalarını sırasında karşılaştıkları problemlere çözüm getirmek ve bilgi alışverişini kolaylaştırmak için oluşturulmuş bir iletişim portalıdır.

Bu kapsamda İstatistik Merkezi tarafından yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmiştir;

- Bilimsel araştırmaların alt yapısının oluşturulması (Tez / araştırma önerilerinin hazırlanması),
- Bilgi toplama aracının (anket, görüşme formu) hazırlanması,
- Araştırma planının oluşturulması,
- Verilerin analizi ve yorumlanması,
- Araştırma raporunun hazırlanması (tezler/makalelerin araştırma bölümleri)
- Veri analizi ve anket tasarımı eğitimleri.

Misyonumuz

Bilgi ve birikimleri bir araya getirmek, beraber üretmenin ve paylaşmanın hazzını yaşamaktır.

Vizyonumuz

İstatistiğin bilimsel çalışmalarda doğru kullanımına uzmanlığımız ve etkinliğimiz ile liderlik etmektir.

İlkelerimiz

Bilgi ve deneyimin paylaşıldıkça çoğaldığına inanır, sağladığımız hizmetin kalitesinden ödün vermeyiz. Her bir talebi proje anlayışı ile alarak hizmette bütünsellik sağlarız.

İçindekiler

İstatistik Merkezi Hakkında.....	3
İçindekiler.....	4
Giriş.....	6
Tez Önerisinin Hazırlanması.....	9
Tezin Adı	9
Problem.....	10
Amaç.....	14
Önem.....	17
Varsayımlar.....	18
Sınırlılıklar.....	19
Tanımlar	20
Yöntem	21
Çalışma Planı	26
Geçici Anahatlar.....	27

Tirtiziz bize bırakın,
Siz kelebekle ilgilenin...

istatistik merkezi

Giriş

Tez önerisi araştırmacının (öğrencinin) yapacağı araştırmanın (tez çalışması) ana hatlarıyla tanımlandığı bir dokümandır. Bu doküman araştırmacının inceleyeceği konuyu tüm boyutları ile ele almasını sağlar. Ayrıca tez önerisi Lisans Üstü Eğitim Öğretim Yönetmeliğinin 18 nci maddesi uyarınca tüm doktora programları için zorunlu tutulmuştur. Bunun yanında ülkemizdeki hemen hemen tüm üniversiteler yüksek lisans programlarında da tez önerisinin hazırlanmasını zorunlu kılmaktadırlar.

Bu zorunluluğun ötesinde, ilk bakışta tez çalışması için çok cazip görünen pek çok konunun, öğrenim süresi zarfında incelenemeyeceği tez önerisinin hazırlanması ile birlikte ortaya çıkmaktadır. Tez önerisinin bir diğer yararı ise öğrenci ve danışman arasındaki iletişim problemlerini en aza indirmesidir. Tezin çatısının baştan sağ-

lam kurulması daha sonra yaşanabilecek yapbozları önlemektedir.

Tez önerisi; sağladığı tüm bu yaralar ve gerekliliğine rağmen pek çok tez çalışması için bir formalite olarak görülmekte ve önemsizlenmektedir. Bunun tutumunun nedeninin öğretim üyelerinin aşırı yoğunluğu ve eğitim programlarında bu konuya yeterli zaman ayrılması olduğu söylenebilir. Ancak bu durumdan en çok mağdur olan yine öğrencilerdir. Çalışmaya tez öneri hazırlanmadan başlanması ilk etapta bir avantaj gibi görünmektedir. Ancak tezin çatısı başta kurulmadığı için ilerleyen aşamalardan öğrenciler tam bir çıkmaza girmektedirler. Bu durumu elinde proje/plan olmadan inşaata başlayan ustaların düşeceği duruma benzetebilirsiniz. Hemen tuğlaları dizmeye başlamak heyecan vericidir. Ancak sizi bir yere götürmez.

İşte bu çalışmada bir tez önerisinin nasıl hazırlanacağını örnek[†] üzerinde ana hatlarıyla açıklamaya çalıştık. Ayrıca konu hakkında www.istatistikmerkezi.com adresi üzerinden profesyonel yardım alabilirsiniz.

Tez önerisinin nasıl hazırlanacağına ilişkin her üniversitenin kendisine özgü bir formatı bulunmaktadır. Bunun

[†] Kullanılan örnek sadece konunun daha iyi anlaşılması için hazırlanmış olup herhangi bir tez çalışması ile bağlantısı bulunmamaktadır.

için biz burada en geniş ve en kapsamlı format olan detaylarına Prof.Dr.Niyazi Karasar'ın Bilimsel Araştırma Yöntemi kitabından ulaşabileceğiniz araştırma önerisi formatını kullandık.

Tez önerisi temel olarak problem, amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar, yöntem, çalışma planı, geçici ana hatlar (içindekiler) ve kaynaklar bölümünden oluşur. Şimdi her bir bölümde neler olması gerektiğini inceleyelim.

Tez Önerisinin Hazırlanması

Tez önerisi temel olarak problem, amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar, yöntem, çalışma planı, geçici ana hatlar (içindekiler) ve kaynaklar bölümünden oluşur. Şimdi her bir bölümde neler olması gerektiğini inceleyelim.

Tezin Adı

Tezin adı, tezin konusunu açıkça belirten bir ad olmalıdır. Çok uzun, anlaşılması güç ve çok genel tez adlarından kaçınılmalı, gerekirse alt başlık kullanılmalıdır. Araştırma ilerledikçe, tezin adında, esası değiştirmeyecek şekilde geliştirmeler yapılabilir.

Örnek:

TOPLAM KALİTE YÖNETİMİNİN GÖREV
PERFORMANSINA ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ
Polis Teşkilatının Karakol Seviyesindeki Birimlerinde
Bir Uygulama

Problem

Araştırma problem çözmeye yönelik bir süreçtir. Problemin çözümü ise mevcut durumdan istenen duruma ulaşmaktır. Bu bölümde araştırma problemi belirlenerek, söz konusu problemi yaratan nedenler tanımlanır.

Araştırma problemi; önemlilik (problemin çözümü ile sağlanacak yarar nedir?), yenilik (problem daha önce çözümlenmiş mi) ve çözülebilirlik (problem yapılacak araştırma ile çözülebilir mi?) ölçütleri göz önüne alınarak seçilir.

Problemin tanımını bütünleştirme, sınırlandırma ve açıklama olmak üzere üç aşamalı bir yaklaşım kullanılarak yapılır. Birinci aşamada genel problem alanı, belli bir sistem bütünlüğü içinde ele alınarak, parçalara ayrılır ve her biri genel çizgileriyle ve birbirleriyle olan ilişkileri açısından kısaca tanıtılır. İkinci aşamada araştırılmak istenen problem dilimi bütün içindeki yerinden alınarak tanımlanır. Bu şekilde problem alanı daraltılır. Üçüncü aşamada ise sınırlandırılmış problem alanı ayrıntılı olarak açıklanır.

Örnek:

Çağımızda globalleşen ekonomik süreç, organizasyonların birbirleriyle olan rekabetini hızlandırmış, kurumsal

stratejilerin bilgi teknolojisi olanakları ile bütünleştirilmesini zorunlu kılmıştır. Bunun sonucunda sadece bu sürece ayak uydurabilecek şekilde kendini yenileyen ve sürecin beklentilerine uygun çıktı üretebilen toplumlar ve kuruluşlar ayakta kalabilecek, kendilerini geliştirip, bireylerin refah düzeyinin yükselmesine katkıda bulunabileceklerdir. Rekabet ve rekabetçilik temel ilkesi üzerine inşa edilmemiş organizasyonlar ise, buldukları çevrede rakiplerine göre üstün durumda olsalar dahi, zaman içerisinde göreceli olarak gerilemeye hatta yok olmaya mahkumdurlar. Bir organizasyonun geleceğini yönlendirebilmesi için “nasıl daha mükemmel olabileceğinin” yollarını araması gerekmektedir.

Ancak rekabet kavranın yeni ve yaygın olmadığı ülkemizde, özellikle kamu kuruluşlarının birçok alanda tekel konumunda olmaları, rekabet etme ihtiyaçları ve iflas etme endişeleri bulunmaması nedeniyle, değişim ihtiyacına duyarsız kaldıkları inancı yaygındır. Fakat bu düşünce sınırların ortadan kalktığı, rekabet kriterlerinin ve kapsamının oldukça değiştiği günümüzde geçerliliğini büyük ölçüde yitirmektedir. 1995 yılında Avrupa Topluluğu ile gümrük birliğine gidilmesi; diğer taraftan da başta Çin olmak üzere Uzakdoğu ülkelerinin giderek rekabette ağırlıklarını hissettirmeleri ve bu ülkelerde yaşanan ekonomik krizler, Türk şirketlerine ve halen

ülke üretiminin yarısına yakın bir bölümünü gerçekleştiren kamu sektörüne rekabetçiliği zorunlu hale getirmektedir.

Bu yaklaşım ülkelerin güvenlik teşkilatları için de geçerlidir. Ulusal güvenliğin güçlü olması, başta polis teşkilatı olmak üzere kolluk kuvvetlerinin ayak uydurabilmesi ve görev performansını arttırarak rekabetçi konumunu geliştirmesine bağlıdır. Dolayısıyla rekabet edebilmek ve bu konuda üstünlük sağlayabilmek polis teşkilatı için yaşamsal bir değer ifade etmektedir. Bu hızlı rekabet ortamında ülke polis teşkilatımızın daha iyiye ulaşma çabaları karar konumundaki kişileri yeni yönetim anlayışlarına yöneltmektedir.

Polis teşkilatının görev performansını arttırmada, yönetim sisteminin yeri, artık, tartışılmaz kabul edilirken, hangi yönetim sisteminin bu amacı gerçekleştirmede kullanılması gerektiği konusunda tam bir görüş birliği yoktur. İnsan kaynakları yönetimi dünden bugüne değişime uğrarken, ileride de muhtemel değişimler geçirecektir. Bu gelişmeler doğrultusunda organizasyonların düşünce tarzlarında da değişimler yaşanmaktadır. Sıkı sıkıya bağlı kalınan bazı sınırlar ortadan kalkabilmekte, yeni arayışlar, yeni modeller, bunlara uygun yeni yönetim teknikleri geliştirilmektedir. Ancak bunların hangi-

sinin görev performansının arttırılmasında daha etkili olacağı ya da hangilerinin birarada olması gerektiği konusundaki değerlendirmeler ise henüz özlener düzeyde bir aydınlanma sağlamamıştır.

Ayrıca toplumların sosyal yapıları, asırlar boyu gelen davranışsal alışkanlıkları ve toplumsal değerleri ile birbirlerine göre farklılıklar göstermektedir. Bu nedenle bir toplumda başarıya ulaşmış yeni yönetim modelleri de aynen alınıp uygulanamamaktadır. Ülkelerin kendi insanlarına ve kendi sosyo-ekonomik durumlarına ilişkin modeller yaratması bu yönetim tekniklerinin daha başarıları olmasını sağlayacaktır.

Ancak bütün bu farklı bakış açılarına rağmen, özellikle 1990'lı yıllardan itibaren ülke ayrımı yapmaksızın, başarıları olan kurum ve kuruluşlar incelendiğinde bunların ortak özelliklerinin Toplam Kalite Yönetim felsefesini ve onun getirdiği yaklaşımı benimseyen organizasyonlar olduğu görülmektedir.

Kolluk güçlerinde Toplam Kalite Yönetimi (TKY) yardımıyla organizasyonel performansı geliştirme çalışmaları ise ilk olarak 1984 yılında ABD başlatılmış ve uygulama 1996 yılına kadar geçen süre içerisinde tüm güvenlik teşkilatına yaygınlaştırılmıştır. Günümüzde de çok sayıda ülkenin kolluk güçlerinde de benzer faaliyetler

yürütölmektedir. Ölkemizde konu ile ilgili 1998 yılında başlatılan çalışmaların, 2003 yılından itibaren polis teşkilatının tüm birimlerinde uygulamaya geçirilmesi planlanmaktadır.

Ancak TKY uygulamaları ile birlikte tüm personelden iş yapma şekilleriyle ilgili temel düşüncelerini ve organizasyon içi ve dışındaki kişilerle ilişkilerini yönlendiren alışkanlıklarını değiştirmeleri isteneceğinden, bu yolculuk kolay olmayacaktır. Diğer bir ifade ile kalite anlayışının bir sonucu olarak polis teşkilatının költürü ve değer sistemi değişecektir. Bu nedenle, TKY nin doğru yorumlanarak ölkemiz şartlarına uyarlanması ve sistematik bir şekilde uygulanması önem kazanmaktadır.

Amaç

Araştırmanın amacı iyi tanımlanmış problem ifadesinde saklı olmakla birlikte, her türlü yanlış anlamayı önleyecek açıklıkta bu bölümde ele alınır. Araştırmanın amacı/amaçları "Ne?", "Nasıl?" ve "Niçin?" gibi sorularla ilgili olup aydınlatılmak istenen problemin somutlaştırılmasını sağlar.

Araştırmada amaçlar iki düzeyde düşünölür. Birincisi genel amaçtır ve giriş cümlesi niteliğindedir. Örneğin genel amaç "Rusya'nın Orta Asya politikasının Türki-

ye'nin güvenliğine etkilerini belirlemek" olabilir. Ancak bu ayrıntılı alt amaçlara dönüştürülmedikçe kişileri farklı beklentilere götürebilir. Araştırmanın amaçları karşılaşılan problemin çözümünü etkileyeceği ve bu nedenle aydınlatılması gerektiği düşünülen değişkenleri, tek tek ya da ilişkiler düzeni içinde sorgulayıcı nitelikte olmalıdır. Bu nedenle, ikinci düzeyde işlevsel (hangi değişkenlerde hangi verilerin toplanacağını belirleyen) alt amaçlara yer verilir. Örneğin, Rusya'nın Orta Asya'ya yönelik genel politikası içinde yer alan güvenlikle ilgili politikalar belirlenerek, bunların Türkiye'nin güvenliğinin hangi boyutlarını etkilediği sorgulanabilir. Bu sorulara yer verilmesi; araştırmanın çerçevesinin net olarak belirlenmesini sağlar, veri toplamayı sistemleştirir, fikirlerin sınanmasına imkân verir ve kuram geliştirmeye yardım eder. Araştırmanın ayrıntılı amaçları "soru cümleleri" ya da "hipotezler" şeklinde ifade edilebilir.

Örnek:

Bu araştırma ile Toplam Kalite Yönetimi yaklaşımının polis teşkilatının görev etkinliği ve verimliliği üzerindeki etkilerinin bir değerlendirmesi yapılmaya çalışılacaktır. Bu amaçla araştırmacının beklentisini yansıtan aşağıdaki hipotez araştırma hipotezi olarak belirlenmiştir.

Hipotez: Toplam Kalite Yönetimi yaklaşımının polis teşkilatının karakol seviyesindeki birimlerine uygulanması, bu birimlerin görev etkinliği ve verimliliğini artırır.

Bu araştırma hipotezinin testi için birtakım alt hipotezlerinin de formüle edilmesi gerekmiştir. Bu hipotezler şunlardır:

Alt Hipotez 1: Toplam Kalite Yönetimi yaklaşımının polis teşkilatının karakol seviyesindeki birimlerine uygulanması, bu birimlerde görev yapan personelin disiplin seviyesini yükseltir.

Alt Hipotez 2: Toplam Kalite Yönetimi yaklaşımının polis teşkilatının karakol seviyesindeki birimlerine uygulanması, bu birimlerde görev yapan personelin iş tatmini artırır.

Alt Hipotez 3: Toplam Kalite Yönetimi yaklaşımının polis teşkilatının karakol seviyesindeki birimlerine uygulanması, bu birimlerdeki personel hakkında yapılan şikayetleri azaltır.

Alt Hipotez 4: Toplam Kalite Yönetimi yaklaşımının polis teşkilatının karakol seviyesindeki birimlerine uygulanması, bu birimlerde meydana gelen kaza olaylarını azaltır.

Önem

Burada, neden başka bir konu değil de, bu konunun seçildiği gerekçeli olarak açıklanır. Ayrıca, araştırma amaçlarında belirlenip toplanan verilerin hangi kuramsal ya da uygulamaya yönelik sorunun çözümünde ve nasıl kullanılabileceğine bu kısımda yer verilir.

Araştırmanın önemi bir tür araştırmacının kendi amacını ortaya koymasıdır. Araştırmanın amacı ile araştırmacının amacı ayrı şeylerdir. Birincisi toplanacak verileri, ikincisi verilerin hangi amaçla toplandığını anlatır. Toplanan veriler kendi başlarına herhangi bir sorunu çözemez. Sorunun çözümü toplanan verilerin nasıl kullanıldığına bağlıdır.

Araştırmanın amacı "nesnel" olduğu halde, araştırmacının buna verdiği önem "öznel" (kişisel) olacaktır. Çünkü önem bir yorumdur ve tartışılabilir. Bu nedenle de mümkün olduğunca açık bir şekilde ifade edilmelidir.

Örnek:

Tez çalışmasından elde edilecek sonuçların özellikle:

1. Toplam Kalite Yönetiminin polis teşkilatının karakol seviyesindeki birimlerin görev etkinliği ve verimliliğini

arttırmada kullanılabilecek bir yönetim yaklaşımının olduğunu göstereceği;

2. Polis teşkilatında uygulanması planlanan yönetim yaklaşımlarının etkinliğini ölçmede yararlanılabilecek bir metodoloji oluşturacağı umulmaktadır.

Varsayımlar

Bu bölümde bazı başlangıç noktaları, ayrıca kanıtlanmaya gerek görülmeden “doğru” olarak kabul edilerek, çalışmanın temel dayanakları belirlenebilir. Örneğin araştırmacı “ABD süper bir güçtür” diyerek tüm çalışmalarını bu temele dayalı olarak yürütebilir. Araştırmanın sonuçlarının geçerliliği, “varsayım” olarak adlandırılan bu yargıların doğruluğuna bağlı olacaktır.

Örnek:

Bu tez çalışmasında aşağıdaki varsayımlardan hareket edilecektir.

1. Yönetim sistemi görev etkinliği ve verimliliğini önemli ölçüde etkileyen bir değişkendir.
2. Bilimsel yöntem tüm bilim dalları için geçerli bir problem çözme yaklaşımı olup Toplam Kalite Yönetiminin görev etkinliği ve verimliliğine olan etkisinin belirlenmesinde uygun bir başlangıç noktası olacaktır.

3. Bu araştırmada ele alınan değişkenler ve ilişkiler dışında kontrol altına alınamayan değişkenlerin etkisi söz konusudur. Ancak ele alınan değişkenler arasındaki ilişkilerin, araştırılmak istenilen alanı yansıttığı varsayılmıştır.

4. Bu araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının ölçülmek istenilen özellikleri doğru olarak ölçtüğü varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Araştırmacının, ideal gördüğü ve normal olarak yapmak isteyip de çeşitli nedenlerle vazgeçmek zorunda kaldığı şeyler araştırmanın sınırlılıklarıdır. Sınırlılıklar, araştırmacının kendi bilgi, beceri ve olanaklarından gelebileceği gibi, problem alanı, araştırma amaçları, yöntem ve diğer pratik zorluklardan kaynaklanabilir. Örneğin belli bir konuyu tarih boyutu içinde ele alırken sadece belli yıllar arasında çıkan belgelerin incelenmesi, zaman ve kaynaklar yönünden bir sınırlılık olabilir.

Örnek:

1. Araştırma İstanbul Bölgesindeki 23 polis karakolu ile sınırlıdır.
2. Araştırmada ele alınan psikolojik değişkenler, uygu-

lanan ölçüm araçlarının güvenilirlik ve geçerlik boyutlarıyla sınırlıdır.

3. Sosyal bilimler alanında yapılan çalışmaların tamamen deneyselliğe oturtulmamasından kaynaklanan sınırlılık, bu çalışma için de geçerlidir.

Tanımlar

Araştırmacı bu bölümde tez çalışmasında geçen temel kavramları tanımlar. Özellikle araştırmada kullanılacak kavramlara ait genel geçer bir tanım bulunmuyorsa, araştırmacı bu bölümde kendi kabul ettiği ve tezinde kullanacağı tanımları verir. Örneğin Toplam Kalite Yönetimine ilişkin çok sayıda tanım bulunmakla birlikte araştırmacı kendi bakış açısını bu başlık altında sunmuştur.

Örnek:

Kalite: Kalite istenen özelliklere uygunluktur.

Kalite odaklılık: Polis teşkilatı için kalite "görev" i yerine getirme derecesi ile açıklanabilir. Bu görev ihtiyaçları zaman zaman ürünleri içermekle birlikte daha çok hizmet faaliyetleri ile ilgilidir.

Toplam Kalite Yönetimi (TKY): TKY "(a) tedarik edilen hizmet ve malzemeleri (b) organizasyonun tüm süreçle-

rini (c) son kullanıcının ihtiyaçlarını değerlendirmek ve iyileştirmek için bugün ve gelecekte tüm çalışanların bilgilerinin ve kantitatif metodların etkin olarak kullanılmasıdır." şeklinde tanımlanabilir.

Tanım TKY'nin "ne" olduğunu ("tüm çalışanları bilgilerinin ve kantitatif metodların etkin olarak kullanılması"), çabanın "nereye" yöneleceğini ("organizasyonun tüm temel süreçleri") ve "ne zaman" uygulanacağını ("şimdi ve gelecekte") açıklamaktadır. "Temel" kelimesi TKY'nin öncelikle göreve ilişkin süreçlere yönelik olarak uygulanması gerekliliğini vurgulamak için kullanılmıştır. Bu yaklaşım polis teşkilatının kıt kaynaklarının önemsiz konular için harcanmasını önleyecektir.

Görev verimliliği: Görev verimliliği, görevin ifası için sarfedilen çabanın, elde edilen sonuçlara oranıdır.

Görev etkinliği: Görev etkinliği, herhangi bir faaliyetin amaca ulaşma derecesidir.

Yöntem

Yöntem, "belli bir problemi çözmek için izlenen düzenli yol" şeklinde tanımlanabilir. Araştırma yöntemi, problemin çözümü için gerekli verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasını içerir. Araştırma yöntemi bir başka araştırmacının aynı çalışmayı gerektiğinde aynen tekrar-

layabilmesine olanak sağlayacak kapsam ve ayrıntıda verilmelidir.

Yöntem bölümünde “araştırmanın modeli”, “veriler ve toplanması” ile “verilerin çözümü ve yorumlanması” açıklanır. Araştırmanın uygulamalı olduğu durumlarda yöntem bölümüne “evren ve örneklem” başlığı eklenir

Araştırma Modeli

Araştırma modeli araştırma amacına uygun olarak verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların tanımlanmasıdır. Bu koşullar, “tekil” ve “ilişkisel” olmak üzere iki farklı araştırma modeli kullanılarak açıklanabilir.

Tekil araştırma modelinde ilgilenilen olay ve konulara ilişkin değişkenler ayrı ayrı tanımlanır. Bu tanımlama geçmiş ya da şimdiki zamanla sınırlı olabileceği gibi, zamanın bir fonksiyonu olarak gelişimsel de olabilir. Örneğin “Türkiye-Azerbaycan İlişkilerinin Güvenlik Boyutu ve Geleceği” konulu bir araştırmada tekil araştırma modelinin kullanılması uygun olacaktır.

İlişkisel araştırma modellerinde ise iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin varlığı ve/veya derecesi belirlenmeye çalışılır. Bu tür bir düzenlemede, aralarında ilişki aranacak değişkenler, tekil araştırma modelinde

olduğu gibi ayrı ayrı sembolleştirilir. Ancak bu sembolleştirme ilişkisel bir analize olanak verecek şekilde yapılır. "11 Eylöl Sonrasında Değişen Terör Algılamalarının, Türkiye'nin Güvenliğine Etkileri" konulu bir araştırmada ilişkisel tarama modelinin kullanılması uygun olacaktır.

Örnek:

Araştırmada eşitlenmemiş kontrol gruplu zaman dizisi modelinden yararlanılmıştır (şekil 1). Toplam Kalite Yönetimi yaklaşımının, görev etkinliği ve verimliliği değişkenlerine olan etkileri saptanmaya çalışılacaktır.

Evren ve Örnekleme

Araştırmanın uygulamalı olduğu durumlarda, uygulamanın yapıldığı örneklem ve sonuçların genellenmek isteneceği evren bu bölümde tanımlanır. Bu kapsamda örnekleme türü, örneklem büyüklüğu, bunun tahmininde kullanılan teknik, güven ve hata sınırlarının neler olduğu, gerekçeleriyle açıklanır.

Örnek olay türünden araştırmalarda ise yalnızca incelenen örnek ayrıntılı olarak tanıtılarak seçiliş nedeni açıklanır.

Örnek:

Amaç ve sınırlılıklarda da belirtildiği üzere, araştırma, Toplam Kalite Yönetimi yaklaşımının, polis teşkilatının karakol seviyesindeki birimlerinin, görev etkinliği ve verimliliğine olan etkilerinin belirlenmesine dönüktür.

Araştırmanın oranlı eleman örnekleme kullanılarak yapılacaktır. Bu çerçevede araştırmaya katılacak polis memurları sosyo - kültürel özelliklerine göre, kendi içinde benzeşikliği olan "alt evren" lere ayrılacak daha sonra bu alt evrenlerin herbirinden, oransal örnekleme yapılacaktır.

Elde edilen verilerin genellenmek isteneceği çalışma evreni, polis teşkilatının karakol seviyesindeki birimleridir.

Veriler ve Toplanması

Araştırmada, hangi tür (olgusal, yargısal) verilerin, hangi kaynaklardan (belge, insan, diğer), hangi tekniklerle (belgesel tarama, gözlem, görüşme vb.) hangi araçlarla, kimler tarafından ve nasıl toplanacağı bu bölümde ayrıntılı olarak açıklanır.

Örnek:

Araştırmada, polis teşkilatının karakol seviyesindeki

birimlerinin görev etkinliği ve verimliliğini belirleyici, (bu bölümde çalışmanın alındığı ülkenin poliste teşkilatının etkinlik ve verimliliğini belirleyen kriterler yer almaktadır) ilişkin olgusal veriler toplanacaktır.

Ayrıca toplanan olgusal veriler araştırmacı tarafından tasarlanacak ve uygulanacak olan bir anketten elde edilecek yargısal verilerle desteklenecektir.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Toplanan ham veriler, çoğu kez, toplandıkları şekliyle fazla bir şey anlatmazlar. Bunların nitel ve nicel analiz teknikleri kullanılarak çözümlenmesi ve yorumlanması gerekir. Bu nedenle ham verilerin nasıl toplanacağı kadar nasıl çözümleneceği ve yorumlanacağıın da önceden belirlenmesi önemlidir.

Bu bölümde verilerin çözümü ve yorumlanmasında kullanılacak nitel ve nicel araştırma teknikleri seçilme gerekçeleri ile birlikte ayrıntılı olarak tanımlanır.

Örnek:

Elde edilen görev etkinliği ve verimliliğini belirleyici veriler frekans dağılımı ve yüzdeler şeklinde özetlendikten sonra, deney ve kontrol grupları arasında karşılaştırmalar yapılacaktır.

Verilerin t çözümlenmesi yapıp manidarlıklarını 0,05 düzeyinde ve tek yönlü sınanacaktır.

Çözümlenmeler, SPSS paket programından yararlanılarak gerçekleştirilecektir. Bu amaçla, veriler kullanılabilirlik denetiminden geçirildikten (edit edildikten) sonra, bilgisayara aktarılacaktır.

Çalışma Planı

Burada, tezin hazırlanması için gereken zaman, sayfalar ve bu sayfalar için belirlenen tahminî süreler ayrıntılı olarak gösterilir. Yani, kaynak araştırması, veri toplama, uygulama, değerlendirme ve yazma gibi aşamaların her birine ne kadar zaman ayrılacağı ve bunlara ait tahmini tarihler yazılır. Zamanlamada Enstitü Yönergesinde belirtilen normal süre esas alınır.

Örnek:

2001 yılının Temmuz-Ağustos ayları içinde kaynaklar toplanacak ve görsel çalışmalar (grafik, resim, ...) belirlenecek. Eylül ayının ilk yarısı Giriş bölümü, ikinci yarısı ise birinci bölüm hazırlanacak. Ekim ayı boyunca ikinci ve üçüncü bölümler hazırlanacak. Kasım'da dördüncü bölüm hazırlanacak ve ihtiyaca göre röportajlar yapılacaktır. Aralık'ta sonuç bölümü üzerinde çalışılacaktır. Aralık'ın ikinci haftasında ve Ocak ayında derleme,

kontrol ve ek çalışmalar yapılarak teslim edilecek. Konuların sıklıklağına ve röportaj gibi ek araştırmalarla ilgili sorunlara yönelik on beş gün ile üç hafta arasında bir sarkma bu zaman diliminin içine dahil edilmiştir. Sonuçta bütün çalışma 2001-2002 ders yılının Güz Dönemi sonunda bitirilerek teslim edilecektir.

Kaynakça

Araştırmanın dayanacağı kaynaklar bu bölümde verilir. Kaynakça bölümü araştırmanın ilerleyen aşamalarında geliştirilebilir. Ancak kaynakçanın "bilimsel", "güncel" ve "birincil" kaynaklara dayalı olarak hazırlanmasına özen gösterilmelidir.

Ekler

Çizelge, fotoğraf, harita-kroki, anket, kavram açıklamaları gibi gerekli görülen bilgi ve belgeler tez projesinin ekleri olarak sunulabilir.

Geçici Anahatlar

Bu başlık altında, tez için öngörülen "taslak plân" oluşturulur. Taslak plân, araştırma boyunca gelişerek değişecek olan plândır. Taslak plânda, giriş bölümün ardından, kuramsal çerçeve, verilerin elde edilmesi ve değerlendirilmesine ilişkin bilgiler, elde edilen bulgular ve bu

bulgulara dayalı ulaşılan sonuçlar ayrı bölümler ve başlıklar altında düzenlenmelidir.

Kuramsal çerçeve bölümünde kuramsal çerçeve ifadesi yerine, bu çerçeveyi ifade eden başlık/başlıklar kullanılabilir.

Örnek:

ÖNSÖZ

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ

ŞEKİLLER LİSTESİ

BÖLÜM

I. GİRİŞ: ARAŞTIRMANIN AMACI, ÖNEMİ ve KAPSAMI

A. PROBLEM

B. ARAŞTIRMANIN AMACI

C. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

D. HİPOTEZLER

E. VARSAYIMLAR

F. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

G. TANIMLAR

II. KURAMSAL ÇERÇEVE: TOPLAM KALİTE LİDERLİĞİ

A. TEMEL KAVRAMLAR

1. Kalitenin Tanımı
2. Kaliteyi Oluşturan Unsurlar
3. Kalite Olgusunun Tarihçesi

B. TOPLAM KALİTE LİDERLİĞİ

1. Toplam Kalite Yönetiminin Tanımı
2. Toplam Kalite Yönetiminin Temelleri
 - 2.1. Liderlik
 - 2.2. Önlemeye Yönelik Yaklaşım
 - 2.3. Sürekli İyileştirme
 - 2.4. Ölçüm ve İstatistik
3. Kalite Yönetimi Guruları ve Felsefeleri
 - 3.1. W. Edwards Deming ve Felsefesi

3.2. Philip B. Crosby ve Felsefesi

3.3. Joseph M. Juran ve Felsefesi

4. Toplam Kalite Yönetimi ve Klasik Yönetim Düşüncesi

C. TOPLAM KALİTE YÖNETİMİN EVRİMSEL GELİŞİMİ

III. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMBİLİMİ

A. ARAŞTIRMA EVRENİ

B. ÖRNEKLEMİN SEÇİMİ

C. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

D. ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİNDE KULLANILAN İSTATİSTİKİ TEKNİKLER

IV. BULGULAR ve YORUMU

A. ARAŞTIRMANIN YAPILDIĞI KARAKOLLARA AİT BİLGİLER

1. Karakolların Türü

2. Karakollarda Görevli Personelin Özellikleri

3. Karakollardaki Personel Devri

4. Karakollarda Bulunan Birim ve Bölümler

5. Karakolların Faaliyet Alanları

B. ARŞTIRMAYA KATILAN PERSONELİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

1. Yaş Dağılımı

2. Rütbe Dağılımı

3. Eğitim Düzeyi

4. Sosyal Statü

C. BULGULAR

D. YORUM

V. SONUÇ

EKLER

KAYNAKLAR

İrtızzı bize bırakın,

Siz kelebekle ilgilenin...

istatistikmerkezi

PROFESYONEL YARDIM

- Anket Tasarımı,
- Veri Analizi,
- Tezlerinizin Araştırma Bölümlerinin Hazırlanması,
- Tez Önerisinin Hazırlanması

konularında U.Erman EYMEN[†]den profesyonel yardım almak için;

(216) 5504560, (505) 4087123 ve (533) 4210028 numaralı telefonlar ya da

www.istatistikmerkezi.com adresi "Bize Ulaşın" menüsü kullanarak bizimle irtibat kurabilirsiniz.

[†] U. Erman EYMEN İstatistik Merkezi® direktörüdür.